بسم الله الرحمن الرحيم

پێشەکی وەرگێر :

إنَّ الحَمْدَ للهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِيْنُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوْذُ بِاللهِ من شُرُوْرِ أَنْفُسنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِه اللهُ فَلا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلا هَادِيَ لَـهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيْكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّـداً عَبْـدُهُ وَرَسُولُهُ .

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٢﴾ [آل عمران] .

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ١﴾ [النساء] .

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ٧٠ يُصۡلِحۡ لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ٧١﴾ [الأحزاب] .

أَمَّا بَعْدُ : فَإِنَّ أَصْدَقَ الحَدِيْثِ كِتَابُ اللهِ وَخَيْرَ الهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّـدٍ ﷺ وَشَرَّ الأُمُوْرِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَـلالَةٌ وَكُـلَّ ضَلالَةٍ فِي النَّارِ .

خوێنەری خۆشەویست ، ماوەیەکی زۆرە بە تەمام خزمەتێك لە بورای بیروباوەڕی ئیسلامیدا بکەم ، بە تایبەت بیروباوەڕی ڕاستەقینەی ئەهلی سوننە ، چونکە بە ڕاستی

بیروباوەڕ وەکو سەر وایە بۆ لاشە ئەگەر نەبێت ئەویش هیچ نرخێکی نابێت .

لای هەموو کەسێکی خاوەن فام و ژیری ئاشکرایە کە بیروباوەڕ لە ژیانی موسڵماناندا چ ڕۆڵ و بەهایەکی هەیە ، لە کاتێکدا بنچینەی یەکەم لە بانگەوازی هەموو پێغەمبەران لە (**نوح**)ەوە تا (**محمد**) ـ سڵاوی خوایان لە سەر بێت ـ بریتی بووە لە یەکخواپەرستی و ڕاستکردنەوەی بیروباوەڕ ، ئەمە مەبەستی یەکەم بووە لە بانگەوازەکەیان ، کە دەبێتە مایەی چاکبوونی دونیا و ڕۆژی دوایی خەڵك ، چونکە ئەگەر بیروباوەڕیان ڕاستەقینە بێت ئەو کاتە هەموویان مل کەچ و گوێ ڕایەڵی خوا دەبن ، و دەست بە پەیامەکەیەوە دەگرن و بەم هۆیەوە ژیانی دونیا و ڕۆژی دواییان خۆش دەبێت .

کەوابوو هەر گوفتار و کردار و بانگەوازێ لە سەر ئەم بنچینەیە بنیات نەنرێ ئەوا بانگەوازەکە خاڵی نییە لە کەموکوڕی ، وە مەترسی ئەوەی لێ دەکرێت کە ئاکام و سەرئەنجامی نەمان و لە ناوچوون بێت ، یان لادان و گومڕابوون لە ڕاستە شەقامی ئیسلام (**الصراط المستقيم**) ، یان هەردووکیان

پێکەوە ، چونکە ئەمە بنچینەیەکی گەورەیە لە بنچینەکانی ئاینی ئیسلام ، هەرکاتێك خەڵکی لە هەر سەردەمێکا لێی بێ ئاگا بوون کەوتوونەتە هەڵدێری شیرك و بیدعەوە .

لە بەر هەموو ئەمانە بەئەرکی سەرشانی خۆمم زانی کە هەرچیم لە تونادایە بیخەمە گەڕ بۆ ئاشناکردنی موسڵمانان بەم ڕاستیە ، جا دەستم کرد بە ڕێکخستنی ئەم پڕۆژەیە و ناوم لێنا (**زنجیرەی بیروباوەڕی ئەهلی سوننە**) ، کە بریتییە لە وەرگێڕان و شەرح و لێدانەوەی ژمارەیەك کتێبی بە سوود دەربارەی بیروباوەڕی ئەهلی سونە و جەماعە لە نووسینی زانایانی هەمان کۆمەڵ ئەو کتێبانەش بریتین لە :

1 ـ **بیروباوەڕی ڕاستەقینە و دژەکانی** 000 **نووسینی / شێخ ابن باز** 000 **وەرگێڕان** .

2 ـ **یەکخوا پەرستی** 000 **نووسینی / شێخ محمد عبدالوهاب** 000 **شەرح** .

3 ـ **نەهێشتنی گومان** 000 **نووسینی / شێخ محمد عبدالوهاب** 000 **وەرگێڕان و لێکدانەوە** .

4 ـ **عەقیدەی واسطی** 000 **نووسینی / شێخی ئیسلام ابن تیمیة** 000 **شەرح و وەرگێڕان** .

5 ـ **عەقیدەی طحاویة** 000 **نووسینی / الطحاوي** 000 **شەرح**

.

6 ـ **الإبانة عن أصول الديانة** 000 **نووسینی / أبو الحسن الأشعري** .

جا خوایە داوات لێ دەکم یارمەتیم بدەیت بۆ تەواو کردنی ئەم پڕۆژەیە و لە هەڵە و لادان بمپارێزی و نیەتم پاك بکەیتەوە بۆ ئەوەی تەنها مەبەستم لەم کارەمدا تەنها تۆ بێ ، پاشان سوودی بۆ هەموو موسڵمانان هەبێ ، وە لە بەر گەورەیی خۆت بەرەکەت و فەڕ بخەیتە ئەم کارەوە ، خوایە ئەگەر لە شتێکدا ڕاستم کردبێت و پێکا بێتم ئەوا یارمەتی تۆیە ، وە هەر تاوان و هەڵەیەکم کردبێت ئەوە لە خۆم و شەیتانەوەیە .

لە شەوی چوار شەمە پاك نووسكرا

لە بەرواری 29 **ذي القعدة** 1419 **ك**

بەرامبەر 17 **ی ئازاری** 1999 **م**

لە کەلار

مامۆستا : خليل أحمد

ژمارەی مۆبایل : (07701580522)

بسم الله الرحمن الرحيم

سوپاس و ستایش بۆ خوا ، درووود و سلاو بۆ سەر گیانی پێغەمبەر ﷺ و كەس و كار و هاوەڵانی بە گشتی .

پاش ئەوە : لە بەر ئەوەی بیروباوەڕی ڕاستەقینە بریتیە لە بنچینە و بنەمای ئاین و شەریعەتی ئیسلام ، بە چاكم زانی بابەتی ووتارەكەم ئەوە بێ و دەربارەی ئەو ڕاستیەیە بدوێم ، وە لای هەموو كەس ئاشكرایە بە بەڵگەی شەرعی لە قورئان و سوننەت كە گوفتار و كردار كاتێ وەردەگیرێ ئەگەر لە بیروباوەڕێكی ڕاستەقینەوە دەرچووبێ ، ئەگەر نا ئەوا هەموو ئەو لقانەی لێی دەبنەوە لە وتە و كردەوە بەتاڵ دەبنەوە و وەرناگیرێن ، وەكو خوای گەورە دەفەرموێ : ﴿وَمَن يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝٥﴾ [المائدة : 5] .

واتە : هەر كەس لە باتی باوەڕهێنـان ، ئینكـار و كـوفر بكات ، كار و كردەوەكەی باتڵ و بێشوێنە و لەو دواڕۆژیشدا لە خەسارەتمەندانە .

وە دەفــەرموێ : ﴿وَلَقَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ لَئِنۡ أَشۡرَكۡتَ لَيَحۡبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٦٥﴾ [الزمر] .

واتە : بە حەقیقـەت بـۆ تـۆ و بـۆ پێغەمبـەرانی بـەر لـە تـۆش وەحـی نێـردراوە ، ئەگـەر هاوبـەش بـۆ خـوا دابنێـی كردەوەت بەتاڵ دەبێ و لە خەسارەتمەندان دەبی .

وە چەندین ئایەتی تر لەم ڕووەوە هاتوون .

قورئانی پـیرۆز و سـوننەتی پێغەمبـەر ﷺ بەڵگـەن كـە بیروباوەڕی ڕستەقینە بە كورتی : بریتی‌یە لە بـاوەڕبوون بـە خــوا و فریــشتەكانی و كتێبــەكانی و پێغەمبــەرانی و ڕۆژی دوایی و باوەڕ بوون بە قەدەری چاك و خراپ .

ئــەم شــەش بنــچینەیە بنــچینەی ئــەو بیروبــاوەڕە ڕاسـتەقینەیەن كـە قورئـانی پـیرۆز پـێی دابـەزیوە و خـوا پێغەمبەری پێ ناردووە ﷺ .

هەموو ئەوانەی کە پێویستە باوەڕیان پێ بهێنرێ لە شتە نادیارەکان و ئەوانەی خوا و پێغەمبەر هەواڵیان پێ داوین دەگەڕێنەوە سەر ئەم شەش بنچینەیە و لێرەوە سەرچاوە دەگرن ، **بەڵگەی ئەم شەش بنچینەیەش لە قورئان و سونەت دا گەلێ زۆرن ، لەوانە :**

ئایەتی: ﴿لَّيْسَ الْبِرَّ أَن تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ ... ﴿١٧٧﴾﴾ [البقرة].

واتە : چاکی تەنها بەوە نییە کە لە کاتی نوێژدا ڕووبکەنە خۆرهەڵات و خۆرئاوا بەڵکو چاکە ئەوەیە باوەڕ بە خوا و ڕۆژی دوایی وفریشتەکان و کتێبەکان و پێغەمبەران بێنن ...

وە ئایەتی : ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ ۚ ... ﴿٢٨٥﴾﴾ [البقرة] .

واتــە : پێغەمبــەر و بــاوەڕداران باوەڕیــان هێنــاوە بــە هــەموو ئەوانــەی لای پەروەردگاریــەوە بــۆی هــاتووە ، هــەموویان باوەڕیــان بــە خــوا و فریــشتەکان و کتێبــەکان و پێغەمبەران هەیە و هیچ جیاوازییەك لە نێوانیاندا ناکەن ...

وە ئایــــــەتی : ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَـٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَـٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَـٰلَۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾﴾ [النساء] .

واتــە : ئــەی کەســانێ کــە باوەڕتــان هێنــاوە ، بــاوەڕی ڕاستی بێنن بە خوا و بە پێغەمبەری خوا و بــەو کتێبــەی کــە دابەزیوە بۆ پێغەمبەرەکەی ـ واتە : قورئان ـ ، وە بە کتێبێ کە بەر لە قورئان ناردوویەتی ، هەر کەسێ بێ باوەڕ بـێ بـە خــوا و فریــشتەکانی و کتێبــەکانی و پێغەمبــەرانی و ڕۆژی دوایی ئەوە گومڕا بووە گومڕایەکی دوور لە هەق .

وە ئایەتی : ﴿أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿٧٠﴾﴾ [الحج] .

واتە : ئایا نازانی کە بە ڕاستی خوا ئەوەی لە ئاسمان و زەوی دایە دەیزانێ ؟ چونکە هەموو ئەوانە لە کتێبێك دا نووسراوە بە ڕاستی ئەوە لە سەر خوا ئاسانە 0

بەڵام فەرموودە (صحيح)ـەکان گەلێ زۆرن ، لەوانە :

ئەو فەرموودە (**صحيح**)ـە بەناوبانگەی ئیمامی موسلیم لە (**صحيح**)ـەکەیدا ڕیوایەتی کردووە لە ئیمامی عومەرەوە ـ خوای لێ ڕازی بێ ـ کە دەفەرموێ :

((إنَّ جبْريلَ عليه السلام سَأَلَ النَّبيَّ ﷺ عَنِ الإيمَانِ ؟ فَقَالَ لَهُ : الإيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ باللَّه وَمَلائكته وَكُتُبه وَرُسُله وَالْيَوْمِ الآخرِ وَتُؤْمِنَ بالْقَدَرِ خَيْرِه وَشَرِّه)) [الحديث وأخرجه الشيخان من حديث أبي هريرة رضي الله عنه] .

واتە : جبریل پرسیاری کرد لە پێغەمبەر ﷺ دەربارەی ئیمان ؟ ئەویش فەرمووی : ئیمان بریتیە لەوەی باوەڕت ببێ

بـە خـوا و فریـشتەکانی و پێغەمبـەرانی و ڕۆژی دوایـی ، وە باوەڕت ببێ بە قەدەری چاك و خراپ .

هەموو ئەوشتانەی کە پێویستە موسڵمان باوەڕی پێیان هەبێ وەکو باوەڕبوون بە خوا و ڕۆژی دوایی ، و شـاراوەکان ، هەموو ئەمانە لەم شەش بنچینەیەوە سەرچاوەدەگرن :

بنچینەی یەکەم : باوەڕ بوون بە خوا

باوەڕبوون بە خوای گەورە بەوە ئەبێ ، کە باوەڕت ببێ خوای گەورە پەرستراوی ڕاستەقینەیە و شایستەی پەرستنە ، جگە لەو هیچ کەس و شتێکی تر شایستەی پەرستن نیـە ، چونکە خوا بەدیهێنەری خەڵکیە و چاکەیان بەرانبەر ئەك او ڕۆزیان ئەدا و زانایـە بـە پـەنهان و ئاشـکرایان ، هـەر ئـەو تونـای هەیـە پاداشـتی چـاکە کارانیـان بداتـەوە و سـزای تاوانبارانیشیان بدات .

خوای گەورە ئادەمیزاد و جنۆکەی تەنها بۆ پەرستن بـەدی هێناوە، فەرمانیشی بـەوە پـێ کـردوون وەکـو دەفـەرموێ :

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَآ أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلْقُوَّةِ ٱلْمَتِينُ ﴿٥٨﴾﴾ [الذاريات] .

واتە : جنۆکە و ئادەمیزادم بۆ هیچ دروست نەکردووە تەنها بۆ ئەوە نەبێت کە عیبادەتم بکەن ، ڕۆزیم لەوان ناوێ و ناشمەوێ خۆراکم بدەنێ ، بەڕاستی هەر خوایە ڕۆزی دەر و خاوەن هێز و دەسەڵات .

وە دەفەرموێ : ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾﴾ [البقرة] .

واتە : ئەی خەڵکینە پەروەردگاری خۆتان بپەرستن ، ئەو پەروەردگارەی کە ئێوە و پێشینانی خوڵقاند بۆ ئەوەی خواپەرستی بکەن ، ئەو پەروەردگارەی کە زەوی کردووەتە فەرش بۆ ئێوە و ئاسمانیشی کردووەتە بینا و لە ئاسمانیش ئاو و بارانی بۆ ئێوە ناردوە ، بە هۆی ئەو بارانەوە هەموو

جۆرە میوەیەکی بۆ ڕۆزی (**رزق**)ی ئێوە لە زەوی ڕوواندووە ، کەوابوو هاوبەش بۆ خوا دامەنێن لە کاتێکدا کە ئەوانە ئەزانن .

هەروەها بێگومان خوای گەورە پێغەمبەرانی ڕەوانە کردووە و کتێبەکانی دابەزاندووە بۆ ڕوون کردنەوە و بانگەواز کردن بۆ ئەم ڕاستی‌یە ، وە بۆ ترساندن لە کردنی ئەوانەی پێچەوانەی ئەم ڕاستی‌یە دەوەستن ، وەکو خوای گەورە دەفەرموێت : ﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴿٣٦﴾ ﴾ [النحل] .

واتە : بە ڕاستی ئێمە لە ناو هەر ئوممەتێکدا پێغەمبەرێکمان ناردووە تا خوا بە تەنها بپەرستن و دوور کەونەوە لە پەرستنی جگە لە خوا ، وەکو شەیتان و بت و فالچی و ... هتد .

وە دەفەرموێ : ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ ﴾ [الأنبياء] .

واتــە : ئێمــە بــەر لــە تــۆ هــیچ پێغەمبــەرێکمان ڕەوانــە نەکردووە ئیلا وەحیمان بۆ ناردووە کە بێجگــە لــە مــن هــیچ پەرستراوێك نییە کە شایستەی پەرستن بێت جگە لە من جا کەوا بوو تەنها من بپەرستن 0

وە دەفـــــــەرموێ : ﴿الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۝١ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۚ إِنَّنِي لَكُم مِّنۡهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۝٢﴾ [هود] .

واتە : ئەم قورئانە کتێــبێکە ئایەتەکانی تێر و تەســەل کراوە و شەرح دراوە لە لایەن خوایەکی زانـا و دانـاوە ، پێیان بڵێ هیچ کەس و شتێکی تر نەپەرستن جگە لـە خـوا ، وە بڵێ من تەنها موژدەر و ترسێنەرم .

حەقیقەتی ئەم پەرستنەش بریتییە لە تـاك کردنـەوەی خوا لە هەموو ئەو پەرستنانەی بەندە ئەنجامیان ئەدات ، لـە پاڕانەوە و ترس و ئومێدپێبوون و نوێژ و ڕۆژو و سـەربڕین و نـەزر و چـەندین شـتی تـر لـە جۆرەکـانی پـەرسـتن ، بـە مـل کەچی و ترسەوە لە گەڵ تەواوی خۆشەویستیدا بۆ خوا 0

زۆربەی ئایەتەکانی قورئان لـە باسـکردنی ئـەم بنـچینە گەورەیەدا دابەزیوون وەکو ئایەتی : ﴿فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ ۝٣﴾ [الزمر] .

واتە : خوا بپەرستە و گەردن کەچێتی بۆ ساغ بکەرەوە ، وە بزانە پەرستن و گەردن کەچێتی تەنها بۆ ئەوە 0

وە ئایەتی : ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ ۝٢٣﴾ [الإسراء] .

واتە : وە پـەروەردگارت فـەرمانی داوە کـە بێجگـە لـەو نەپەرستن تەنها ئەو نەبێ .

وە ئایـــــــــەتی : ﴿فَٱدۡعُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ۝١٤﴾ [غافر] .

واتە : جا هاوار لە خوا بکەن و پەرستـنی خـۆتـــان بە دڵسۆزی و بە پاکی بۆ ئەو ئەنجام بدەن ، هەرچـەند کـافران پێیان ناخۆش بێت .

وە لە هەردوو صەحیحی بوخاری و موسـلیم دا هـاتووە لە (**معاذ**)ەوە رضي الله عنه کە پێغەمبەر ﷺ ئەفـەرموێت : ((حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلاَ يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئاً)) .

واتە : مافی خوا بە سەر بەندەکانەوە ئەوەیە کە بە تەنها بیپەرستن و هیچ هاوبەشێکی بۆ بڕیار نەدەن .

❑ **لە باوەڕ بوون بە خوا** : باوەڕ بوونە بە هەموو ئەوانەی خوا لە سەر بەندەکانی پێویستی کردووە ، وەکو پێنج پایەکانی ئیسلام کە بریتین لە شایەتوومان و نوێژکردن و زەکاتدان و ڕۆژووگرتن و حەج کردن بۆ کەسێ کە بتوانێ ، وە جگە لەمانە لەو (**واجب**)انەی کە لە شرع دا هاتوون .

گرنگ و گەورەترین پایە لە پایەکانی ئیسلام بریتی‌یە لە شایەتوومان ، کە شایەتی دانە بەوەی کە هیچ خوایەك نی‌یە شیاوی پەرستن بێت تەنها خوای گەورە نەبێ ، وە شایەتی دانە بەوەی کە محمد ﷺ پێغەمبەری خوایە 0

کەوابوو شایەتی دان بە (**لا إله إلاَّ الله**) ئەوە پێویست دەکات کە پەرستن بە پاکی تەنها بۆ خوا ئەنجام بدرێ و بۆ هیچ کەسی تر ئەنجام نەدرێ ، ئەمە واتای (**لا إله إلاَّ الله**)یە ، واتاکەی ئەوەیە کە هیچ پەرستراوێك نی‌یە شایەنی پەرستن بێ تەنها خوا نەبێ ، هەموو ئەوانەی جگە لە خوا

دەپەرسترێن لە مرۆڤ و فریشتە و جنۆکە و شتانی تر بە بەتاڵ و ناڕەوا دەپەرسترێن ، ئەوەی بە ڕاستی شیاوی پەرستنە تەنها خوایە و بەس ، وەکو دەفەرموێ : ﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ ﴿٦٢﴾ ﴾ [الحج] .

واتە : ئەو خوایە و ئایینەکەشی و پەرستنی بە تەنها ڕاست و ڕەوایە ، وە ئەوانەی کە جگە لە خوا دەپەرسترێن شیاوی پەرستن نین .

پێشتر ئەوە ڕوون کرایەوە کە خوا ئادەمیزاد و جنۆکەی بۆ پەرستن بەدیهێناوە و فەرمانیشی بەوە پێ کردوون ، پێغەمبەرانی بۆ ئەو مەبەستە ڕەوانە کردووە ، کتێبەکانی دابەزاندووە بۆ هەمان مەبەست ، کەوابوو بە باشی بیر لەوە بکەرەوە و تێ بفکرێ بۆ ئەوەی بۆت دەرکەوێ کە زۆربەی موسڵمانان تووشی چ نەفامی‌یەکی گەورە بوون بەرانبەر ئەم بینچینە گرنگ و بە نرخە ،

تەنانەت لە گەڵ خوادا شتی تریان پەرستووە و مافی بێخەوشی خوایان دا بە كەسانی تر .

❑ **لە باوەڕ بوون بە خوا** : باوەڕ بوونە بەوەی كە خوا بەدیهێنەری هەموو جیهانە و هەڵسوڕێنەری كاروباریانە و فەرمانڕەوایە بە سەریانەوە بە زانست و توانای خۆی ، بە هەر شێوەیەك خۆی بیەوێ ، خوای گەورە خاوەن و پادشای دونیا و ڕۆژی دوایی‌یە و پەروەردگاری هەموو جیهانیانە و هیچ بەدیهێنەرێكی تر جگە لەو نی‌یە .

❑ **لە باوەڕبوون بەخوا** : باوەڕ بوونە بەوەی كە خوا پێغەمبەرانی ناردووە و كتێبەكانی دابەزاندووە بۆ چاك كردنی بەندەكان و بانگەوازكردن بۆ شتانێ كە ڕزگاربوونی ئەوانی تێدایە لە ئێستا و ئایندەدا ، وە باوەڕبوون بەوەی كە خوا لە هەموو ئەمانە هیچ هاوبەش و هاوەڵێكی نی‌یە وەك دەفەرموێ : ﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ٦٢﴾ [الزمر] .

واتە : خوا بەدیهێنەری هەموو شتێکە , و هەر ئەویش پارێزەری هەموو شتێکە .

وە دەفەرموێ : ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ يُغْشِي ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتٍۭ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾﴾ [الأعراف] .

واتە : بەڕاستی پەروەردگاری ئێوە ئەو خوایەیە ، کە ئاسمانەکان و زەوی لە شەش ڕۆژدا خەلق کرد لە پاشان لەسەر عەرشدا بەرز بووەوە ، و بە تاریکی شەو ڕۆژ دائەپۆشێ و شەو بەدوای ڕۆژدا بەبێ دواکەوتن ئەروات ، خۆر و مانگ و ئەستێرەکانی بەدیهێنا لەحاڵەتێکدا ژێرباری فەرمانی خوان ، دروستکردن و فەرمان تەنها بۆ ئەوە ، پڕ بەرەکەتە خوایەك کە پەروەردگاری هەموو جیهانیانە .

❑ **لە باوەڕ بوون بە خوا** : باوەڕ بوونە بەو ناو و سیفەتە بەرز و جوانانەی کە لە قورئان و سوننەتدا هاتوون ، بەبێ دەست کاری و پەکخستن و چۆنیەتی بۆ دیاری کردن و

وێکچواندن ، بەڵکو پێویستە چۆن هاتووە ئاواش بڕوات ، لە گەڵ باوەڕ بوون بەو واتا گرنگ و گەورانەی دەیگەیەنن ، کە سیفاتی خوان ، پێویستە بەوانە وەسف بکرێ بەشێوازێکی شیاو بەبێ وێکچواندن بە دروستکراوەکانی‌یەوە لە هیچ سیفەتێك لە سیفەتەکانی دا ، وەکو دەفەرموێ : ﴿لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ١١﴾ [الشورى] .

واتە : **هیچ شتێك بەوێنەی خوا نەیە ، وە ئەوە بیسەر و بینەری ڕەها .**

وە دەفەرموێ : ﴿فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٧٤﴾ [النحل] .

واتە : جالەبەر ئەوە بۆ خوا هاوشێوە دامەنێن ، بەڕاستی خوا دەزانێ و ئێوە نازانن .

ئەمە بیروباوەڕی ئەهلی سوننە و جەماعە بوو ، لە هاوەڵان و شوێن کەوتوانیان : وەکو پێشەوا (**أبو الحسن الأشعري**) خوای لێ ڕازی بێت لە کتێبی (**المقالات عن**

أصحاب الحديث وأهل السنة) هێناویەتی ، وە چەندین کەسی تر لە زانایان و ئیمانداران هێناویانە .

پێشەوا (**الأوزاعي**) ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ فەرموویەتی ((پرسیار کراوە لە زوهری و مەکحول دەربارەی ئایەتەکانی سیفات فەرمویانە : وەکو چۆن هاتوون با ئاواش برۆن)).

وەلیدی کوڕی موسلیم ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ فەرموویەتی : ((پرسیار کراوە لە مالك و ئەوزاعی و (**ليث**)ی کوڕی سەعد و سوفیانی (**ثوري**) ـ ڕەحمەتی خوایان لێ بێت ـ دەربارەی ئایەتەکانی سیفات ؟ هەموویان فەرموویانە : چۆن هاتوون با ئاواش برۆن بەبێ چۆنیەتی بۆ دانان)) .

ئەوزاعی ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ فەرموویەتی : ((ئێمە کاتێ شوێنکەوتووان زۆریان لەژیاندا مابوون ئەمانگووت خوا لەسەر عەرشدایە ، وە باوەڕمان هەیە بە هەموو ئەو سیفەتانەی لە سوننەتدا هاتوون)) .

هەروەها کاتێ پرسیار کراوە لە (**ربيعة**)ی کوڕی (**أبو عبد الرحمن**) مامۆستای ئیمامی مالك ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ دەربارەی

(**الإستواء**) فەرموویەتی: ((**الإستواء** ڕاستە و زانراوە و چۆنێتی باس ناکرێ ، سەرچاوەی پەیام هی خوایە و پێغەمبەر تەنها ڕاگەیاندنی لەسەرە و ئێمەش باوەڕ پێ کردنی)) .

کاتێ پرسیار کراوە لە پێشەوا مالك - خوای لێ ڕازی بێت - دەربارەی (**الإستواء**) فەرموویەتی : (((**الإستواء**) زانراوە ، چۆنێتی نەزانراوە ، باوەڕ بوون پێی پێویستە ، پرسیارکردن دەربارەی بیدعەیە ، پاشان بەخاوەن پرسیارەکەی ووت : من تۆ بەکابرایەکی خراپ دەزانم ! فەرمانی دا بەدەرکردنی و دەریان کرد)) . بەهەمان واتا ڕیوایەت کراوە لە دایکی ئیماندارانەوە (**أم سلمة**) - خوای لێ ڕازی بێت - .

پێشەوا (**أبو عبدالرحمن بن المبارك**) - خوای لێ ڕازی بێت - فەرموویەتی : ((بەو شێوەیە خواکەمان دەناسین کە لەسەرووی ئاسمانەکان دایە و لە سەر عەرشە و جیاوازە لە دروستکراوەکانی)) .

وتەی زانایان و پێشەوایان لەم بابەتەدا زۆرە ناتوانرێت هەمووی لەم نامیلکەیەدا باس بکرێ ، هەرکەس ئەیەوێ بەو

ووتانە ئاشنا ببێ بابگەڕێتەوە بۆ نووسراوی زانایانی ئەهلی سوننە لەم ڕووەوە ، وەکو کتێبی (**السنة**) لە نوسینی (**عبدالله کوڕی ئیمامی ئەحمەد**) و کتێبی (**التوحید**) لە نوسینی (**محمدی کوڕی خوزەیمە**) و کتێبی (**السنة**) لە نوسینی (**أبوبکر بن أبي عاصم**) و وەڵامەکەی شێخی ئیسلام (**ابن تمیمة**) - خوای لێ رازی بێ - بۆ خەڵکی (**حماه**) ، کە وەڵامێکی زۆر گرنگ و بە سوودە ، بەڕاستی بیرو باوەڕی ئەهلی سوننەی تێدا ڕونکردووەتەوە ، زۆر لەوتەی زانیان و بەڵگەی شەرعی و عەقڵی تێدا هێناوە لە سەر ڕاستێتی ئەوەی ئەهلی سوننە فەرموویانە ، وە بۆ پوچەڵ کردنەوەی قسەی نەیارەکانیان .

هەروەها لەنامیلکەی (**التدمریة**)شدا درێژەی بەم باسە داوە و بیروباوەڕی ئەهلی سوننەی تێدا ڕوونکردووەتەوە بە بەڵگەی شەرعی و عەقڵی ، وە بەر پەرچی نەیارەکانی داوەتەوە ، بەشێوەیەکی وا کە حەق سەرخا و ناحەق لە بن

دەربێنـێ بـۆ هـەر زانایـەك بـە نیـازی پـاك و بـە مەبەسـتی ناسینی حەقەوە تەماشای بكات .

هەر كەس پێچەوانەی ئەهلی سوننە بێ لە باوەڕ بوون بەناو و سیفەتەكانی خـوا ، ئـەوا بـێ گومـان دەكەوێتـە نـاو پێـچەوانە كردنـی بەڵگـە نـەقڵی و عەقڵیيەكانـەوە ، لەگـەڵ نەسـازیەكی ڕوون و ئاشـكرادا لـە هـەموو ئەوانـەی نـەفیيان دەكات و دەیانسەلمێنێ .

ئەهلی سوننە و جەماعە هەرچـی خـوا و پێغەمبـەر ﷺ سەلماندویانە لە قورئان وسـوننەتی (**صحيح**) دا ، ئـەوانیش بۆ خوای دەسەلمێنن بەبێ وێكچوواندن (**تشبيه**) ، وە پـاك ڕایدەگرن لە (**لەیـەك چـوون**) لـە گـەڵ دروسـتكراوەكانی دا پـاك ڕاگرتنێـك كـە پەكخستنی سـیفەتەكانی تێـدا نـەبێت ، ئـەهلی سـوننە ڕزگاریـان بـووە لـە تـووش بـوون و نەسـازی (**التناقض**) و كاریان بە هـەموو بەڵگـەكان كـردووە ئەمـەش سوننەتی خوایە لە كەسانێكدا دەستیان بگرن بە حەقـەوە ، چی لە توانایاندا هەیە بە دڵسۆزی بۆ خوای ئـەنجام بـدەن ،

کە یارمەتیان بدات و ڕێگەی ڕاستیان بۆ ئاسان بکات و بەڵگەیان سەربخات ، وەکو خوا دەفەرموێ : ﴿ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ ﴾ [الأنبياء] .

واتە : بەڵکو ئێمە حەق ئەکەین بەسەر باتڵ دا تا ناحەق لەناو دەبا جا لەناکاو ناحەق لەناو دەچێ .

وە فەرموی : ﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾ ﴾ [الفرقان] .

واتە : موشریکەکان هیچ پرسیار و پێشنیارێك بۆ تۆ ناهێنن ئیلا ئێمەش لەبەرانبەریاندا وەڵامی حەق و چەسپاو و باشترین تەفسیرت بۆ ئەنێرین .

زانای پایەبەرز (**الحافظ ابن كثير**) ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ لەتەفسیرە بەناوبانگەکەیدا لە تەفسیری ئایەتی : ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ﴿٥٤﴾ ﴾ [الأعراف] .

واتــە : بەڕاســتی پــەروەردگارتان ئــەو خوایەیــە کــە ئاسمانەکان و زەوی لەشەش ڕۆژدا بـەدیهێنا پاشـان لەسـەر عەرش بەرز و بڵند بووەتەوە.

لـە تەفـسیری ئـەم ئایەتـەدا قـسەیەکی بـەنرخی بـاس کردووە کە دەفەرموێ : (خەڵکی لەم مەسـەلەدا ڕا و قـسەی جیاوازیـان هەیـە ، نـاتوانرێ لێـرەدا هـەمووی بـاس بکـرێ ، بەڵام ئەوە هەیە ئێمە پەیڕەوی مەزهـەبی پێـشین دەکـەین وەکـو ئیمـامی مالـك و ئـەوزاعی و ثـوری و (**لیـث**)ی کـوڕی سەعد و شافعی و ئەحمەد و ئیسحاقی کـوڕی (**راهویە**) ، وە چـەندین کەسـی تـر لـە پێـشەوایانی موسـڵمانان لـە کۆن و تــازەدا ، مەزهــەبی ئــەوانیش بــریتــیــە لــەوەی نــاو و سـیفەتەکانی خـوا چـۆن هـاتوون بـا ئـاواش بـڕۆن بـەبێ (**تکییـف**) چـۆنیەتی و (**تـشبیه**) وێکـچواندن و (**تعطیـل**) پەکخـستن ، ئـەوەی دێـت بـە مێـشکی ئەوانـەی (**تـشبیه**) دەکەن دوورە لە خواوە ، چونکە هیچ شتێك هاو وێنەی خـوا نیـیە ، خـوا گـەورە و بیـسەر و بینایـە ، بـەڵکو پێـشەوایان

لەوانە (**نعيم بن حماد الـخزاعي**) مامۆستای ئیمامی بوخاری فەرموویەتی : هەرکەسێ خوا بەدروستکراوەکانی بشوبهێنێ ئەوا کافر دەبێ ، وە لەو وەسفانەی خوا بۆ خۆی کردوە و پێغەمبەر ﷺ بۆی کردوە هیچ (**تشبيه**) ێك نیـیە ، ئـەوەی ئەو ناو و سیفەتانەی کە لە قورئـان و سـوننەتی (**صحيح**)دا هاتوون بسەلمێنێ بۆ خوا (بەو جۆرەی کە شیاوە بە بـەرزی خواوە) ، وە نەفی کەم و کوڕی بکات ئەوە بەڕاستی ڕێگـەی هیدایەتی گرتووەتە بەر .

بنچینەی دووەم : باوەڕبوون بە فریشتەکان

باوەڕبوون بە فریستەان بە دوو شێوە دەبێ: بـە **کـورتی**)، و بە (**ورد و درێژی**)، بە کورتی موسڵمان باوەڕی بـەوە هەیـە

کە خوا فریشتەی هەیە، بەدیهێناون بۆ گوێ ڕایەڵی کردنی، وەسفی کردون بەوەی کە بەندەی بەڕێزن ، ووتەی خۆیان پێش ووتەی خوا ناخەن ، کردار بەفەرمانی ئەو دەکەن :

﴿ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ ﴿٢٨﴾ ﴾ [الأنبياء] .

واتە : خوا کردەوەی ئەمڕۆ و داهاتووی ئەوانە دەزانێ هەروەها ڕابوردویان دەزانێ ، ئەوانە تکا و شەفاعەت ناکەن مەگەر بۆ ئەو کەسەی کە خوا لێی ڕازییە تکای بۆ بکەن مەلائیکەکان لە ترسی گەورەیی خوا لەترس دان .

فریشتەکان چەندەها پۆلی جیاوازن ، هەندێکیان هەڵگرتنی (**عەرش**) یان پێ سپێردراوە ، هەندێکیان دەرگاوانی بەهەشت و دۆزەخن ، هەندێکیان کردەوەی بەندەکان دەنووسنەوە ، ئەمە بە کورتی .

بەڵام بە درێژی باوەڕمان بە ئەوانە هەیە کە خوا و پێغەمبەرەکەی ﷺ ناوی بردون وەکو : **جبریل** ، **میکائیل** ، **مالك** ـ کە دەرگاوانی دۆزەخە ـ ، **ئیسرافیل** ـ کە فوو کردن

بە (**صور**) ی پــێ سـپێردراوە ، کـە لـە چـەندین فـەرموودەی صەحیح دا باس کراوە .

سەلمێنراوە لە (**عائیشة**) وە ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ کە پێغەمبەر ﷺ فەرموویەتی : ((خُلِقَتِ الْمَلاَئِكَةُ مِــنْ نُــورٍ ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ، وَخُلِقَ آدَمُ مِــمَّا وُصِفَ لَكُمْ)) [أخرجه مسلم في صحيحه] .

واتە : فریشتەکان لە نور دروسـت کـراون ، جنۆکـەیش لە بڵێسەی ئاگر ، ئادەمیش لەوەی کە بۆتان باسکراوە واتـە لە گڵ ـ خۆڵ ـ .

بنچینەی سێ یەم : باوەڕ بوون بە کتێبەکان

بە كورتی : پێویستە كە باوەڕمان هەبێ كە خوای گەورە چەندین كتێبی ناردووە بۆ سەر پێغەمبەرانی ، بۆ ڕونكردنەوەی مافی خوا و بانگەواز بۆ لای ئەو ، وەكو دەفەرموێ : ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ﴿٢٥﴾﴾ [الحديد] .

واتە : بەڕاستی ئێمە پێغەمبەرانی خۆمان بە موعجیزەوە ناردووە ، و لە گەڵیشیاندا كتێبی ئاسمانی و دادوەریمان ناردووە تا خەڵك دادوەری بخەنە بەرچاو ، واتە : فرمانمان بە دادوەری كردون .

وە دەفەرموێ : ﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾﴾ [البقرة] .

واتە : خەڵك لە سەرەتاوە لە سەر یەك ئاین بوون ، پاشان جیاوازیان تێ کەوت ، و خوای پەروەردگاریش پێغەمبەرانی بە موژدەری و ترسێنەریەوە بۆ ناردن ، وە لە گەڵ ئەواندا کتێبی بۆ ناردوون ، بۆ ئەوەی لە جیاوازیەکانی نێو خەخەڵکدا دادوەری بکەن .

وە بەورد و دریژی : باوەڕمان هەیە بەوانەی خوا ناوی بردوون وەکو : (**تەورات ، و ئنجیل ، و زەبوور ، و قورئان**) .

قورئانی پیرۆز کۆتا ترین و باشترین کتێبی خوایە و بەسەر ڕاگەیشتو و بە ڕاستخەرەوەی باقی کتێبەکانی ترە .

لە سەر هەموو موسڵمانان پێویستە شوێنی بکەون و حوکمی پێ بکەن هەروەها بەو فەرموودانەی کە سەلمێنراوە لە پێغەمبەرەوە ﷺ .

چونکە خوای گەورە پێغەمبەر ﷺ ی ناردووە بۆ گشت جنۆکە و ئادەمیزاد ، وە ئەم قورئانەی بۆ ناردوون بۆ ئەوەی حوکمی پێ بکەن لە نێوانیاندا ، وە خوا کردویە بە شیفای دڵان ، قورئانی گێڕاوە بە ڕونکەرەوە بۆ هەموو شتێ ، وە بە

هیدایەت و ڕەحمەت بۆ باوەڕداران ، وەکو خوا دەفەرموێ :

﴿وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُوا۟ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ١٥٥﴾ [الأنعام] .

واتە : ئەم قورئانە کتێبێکی پیرۆزە دامانبەزاندوە پەیڕەوی پێ بکەن ، و تەقواتان هەبێ بەڵکو بەر ڕەحمەتی خوا بکەون .

وە دەفەرموێ : ﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ٨٩﴾ [النحل] .

واتە : ئەم قورئانەمان بۆ ناردی کە ڕوونکەرەوەی هەموو شتێکە و هۆی ڕێنمونی و ڕەحمەت و موژدەیە بۆ موسڵمانان.

وە دەفەرموێ : ﴿قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِىِّ ٱلْأُمِّىِّ ٱلَّذِى يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١٥٨﴾ [الأعراف].

واتە : بڵێ ئەی خەڵکینە بەڕاستی من نێردراوی خوام بۆ لای هەمووتان ، ئەو خوایەی کە موڵکی ئاسمانـەکان و زەوی تایبەتی ئەوە ، پەرەستراوێکی‌تر نی‌یە شایستەی پەرەسـتن بێت جگە لەو نەبێت ، هەر ئەوە زیند و دەکاتەوە و دەمرێنێ ، جا باوەڕ بە خوا و پێغەمبەری خوا بێنن ، ئـەو پێغەمبـەرە نەخوێندەوارەی کە باوەڕی بە خوا و گوفتارەکانی خوا هەیە ، شوێنی بکەون تا ڕێنمونی بکرێن .

وە چەندین ئایەتی تر کە لەم ڕووەوە هاتوون .

بنچینەی چوارەم : باوەڕبوون بە پێغەمبەران

پێویستە باوەڕمان بە پێغەمبەران هەبێ ، **بە کورتی :** باوەڕمان هەیە کە خوای گەورە پێغەمبەری بۆ بەندەکانی ناردووە بۆ ئەوەی مژدەی بەهەشت بە چاکە کاران بدەن ، و خراپە کارانیان بە دۆزەخ بترسینن ، وە بانگەواز کاربن بۆ هەق ، هەر کەس وەڵامیان بداتەوە دەگاتە خۆشبەختی رۆژی دوایی ، وە ئەوەش کە دژیان بوەستێ تووشی پەشیمانی و نائومێدی دەبێ ، کۆتا و باشترینی پێغەمبەران پێغەمبەری خۆمانە ﷺ .

خوای گەورە دەفەرمووێ : ﴿ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ ٣٦ ﴾ [النحل] .

واتە : بەڕاستی ئێمە لە ناو هەر ئومەتێکدا پێغەمبەرێکمان ناردووە بۆ ئەوەی خوای پەروەردگار بە تەنها بپەرستن و دوورکەونەوە لە پەرستنی جگە لە خوا ، وەکو شەیتان و بت و جادووگەر و ... هتد .

وە دەفـــــەرمووێ : ﴿ رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ ﴿١٦٥﴾ ﴾ [النساء] .

واتە : پێغەمبەرانێ کە مژدە دەر و ترسێنەر بوون بۆ ئەوەی خەڵك دوای ناردنی ئەم پێغەمبەرانە هیچ بەڵگە و بیانویەکیان نەمێنێ .

وە دەفـەرمووێ : ﴿ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ ﴿٤٠﴾ ﴾ [الأحزاب] .

واتە : موحەممەد باوکی هیچ یەك لە پیاوانی ئێوە نیە ـ واتە : باوکی ڕاستەقینەی زەید کوڕی حاریسە نیە ـ خوای لێ ڕازی بێت ـ بەڵام ئەو پێغەمبەری خوایە و دوایین پێغەمبەریشە .

خوای گەورە لە قورئاندا هەرکامیانی ناو بردبێ و پێغەمبەریش ﷺ لە سوننەتدا ، ئێمە باوەڕی پێدەکەین وەکو نووح و هود و صالح و ئیبراهیم و ئەوانی تر ـ درووود و سڵاوی خوایان لە سەر بێت ـ .

بنچینە ی پێنچەم : بــاوەڕبوون بە ڕۆژی دوایی

بەنیسبەت باوەڕبوون بە ڕۆژی دوایی یـەوە ، بـاوەڕبوون بە هەموو ئەوانە دەگرێتـەوە خـوا و پێغەمبـەر ﷺ هـەواڵیان پێـداوین ئەوانــەی لــە دوای مــردن ڕوو ئــەدەن وەکــوو لێ پرســینەوە و خۆشــی و ســزای گــۆڕو ئەوانــەی لــە هــاتنی قیامەتدا ڕوو ئەدەن وەکوو سەختی و ناڕەحەتی ئـەو ڕۆژە و پردی (**صراط**) و دانانی تـەرازو و لێ پرسـینەوە و پاداشـت و تۆڵە و پەخشی نامەی کردەوەکان لە نێوان خەڵکدا ، یـەکێك بەدەستی ڕاستیەوە و یەکێك بەچـەپی یـان لەپـشتی یـەوە ، هەروەها باوەڕ بوون بە حەوزی کەوسەر کە ئامـادەکراوە بـۆ پێغەمبەر ﷺ و باەڕبوون بە بەهەشت و ئاگر و بینینی خوای پەورەدگار و قسەکردنی باوەڕداران لەگـەڵ خـوا ، و چـەندین شـتی تـر کـە لـە قورئـانی پـیرۆز و سـوننەتی (**صحیح**) ی پێغەمبەردا ﷺ هاتوون کە پێویستە باوەڕمان پێیان هـەبێت ، بــەو شــێوەیەی خــوا و پێغەمبەرەکــەی ﷺ بــەیان و ئاشکرایان کردووە .

بنچینەی شەشەم : بــاوەڕبوون بە قەدەر

بـاووەڕبوون بەقــەدەر بـاوەڕبوون بــە چوارشـت لــە خـۆ دەگرێ :

یەکەم : خوای گەورە عیلمی ئەوەی ڕویداوە ، و ئەوەش ڕووئــەدات زانیویــە و دەیزانــێ ، بــاری بەنــدەکان و زۆری و ئاکامی کردەوەیان دەزانێ وە کاروباریان لە خوا ون نابێ .

وەك دەفەرمووێ : ﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ٧٥﴾ [الأنفال] .

واتە : بەڕاستی خوای پــەروەردگار زانـا و بــە ئاگایــە بــە هەموو شتێ .

وە دەفــەرمووێ : ﴿لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا ١٢﴾ [الطلاق] .

واتە : تا بزانن کە خوا بەسەر هەموو شتێکدا بەتوانایە و بەڕاستی خوا زانستی بە هەموو شتێك هەیە .

دووەم : خــوا ئــەوەی تەقــدیری کردبــێ و بڕیــاری دابــێ و نوسیویەتی، وەکو دەفەرمووێ :

﴿قَدۡ عَلِمۡنَا مَا تَنقُصُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۡهُمۡۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظُۢ ٤﴾ [ق] .

واتە: بەڕاستی ئێمە دەزانین کە خۆڵ چ ڕادەیەك لـە لەشیان کەم دەکاتەوە و دەیکاتە خۆڵ ، و کتێبێ کـە پـارێزەری هـەموو شتێکی تێدایە کە (**اللوح المحفوظ**)ـە لای ئێمەیە .

وە دەفەرمووێ : ﴿وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ فِىٓ إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾﴾ [يس].

واتە : وە هەموو شتیکمان لە لەوحی مەحفوزدا ژمـاردوە و بەژمارە نوسیومانە .

وە دەفەرموێ : ﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾﴾ [الـحج] .

واتە : ئایا نازانی کە بە ڕاستی خوا ئەوەی وا لە ئاسمان و زەوی دایە ئـەیزانێ ؟ چـونکە هـەموو ئەوانـە لـە کتێبدایـە نوسراوە ، بەڕاستی ئەوە بۆ خوا زۆر ئاسانە .

سێ یەم : باوەڕبوون بەویستی (تەواو و ڕێگە نـەگیراوی) خوا ، واتە : هەرچی بیەوێ ببـێ ئـەبێ و ئەوەیشی نەیـەوێ ببـێ بێگومـان نـابێ وەکـو دەفـەرموێ : ﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿١٨﴾﴾ [الـحج] .

واتە : بەڕاستی خوا چی بوی دەیکا .

وە دەفـــــــەرمووێ : ﴿إِنَّمَآ أَمۡرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيۡـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٨٢﴾ [يس] .

واتە : بەڕاستی فەرمانی ئەو ئەوەیە کە هەر کاتێ بیەوێ شتێ بەدی بهێنێ پێ ی دەڵێ : ببە جا بێ دواکەوتن دێتە دی .

وە دەفــەرمووێ : ﴿وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٩﴾ [التكوير] .

واتە : ئێوە ئیرادە ناکەن تا پەروەردگاری جیهان ئیرادە نەکات .

چوارەم : هەموو بونەوەران خوا بەدی هێناون ، جگە لەو هیچ بەدیهێنەرو پەروەردگارێکیتر نی‌یە .

وەکو دەفـەرموێ : ﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ٦٢﴾ [الزمر] .

واتـە : خـوا بەدیهێنـەری هـەموو شـتێکە و هـەر ئـەویش پارێزەری هەموو شتێکە وە تەکبیریان بەدەستی ئەوە بـەبێ هاوبەش .

وە دەفەرمـــــوێ : ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ٣ ﴾ [فاطر] .

واتە : ئەی خەڵکینە نیعمەتێ کە خوا بە ئێوەی داوە بیهێننەوە بیر ، ئایە جگە لەخوا بەدیهێنەری تر هەیە کە لە ئاسمانەکان و زەوی ڕۆزیتان بدات ؟ بێجگە لەو پەرستراوێکی تر نییە ، جا چۆن درۆ دەکەن و لە هەق لائەدەن .

کەوا بوو باوەڕبوون بە قەدەر لای ئەهلی سوننەت باوەڕبوون بەم چوار شتە دەگرێتەوە ، بە پێچەوانەی ئەهلی بیدەعەوە کە هەندێ لەم چوارەیان ئینکار کردوە .

لەباوەڕ بوون بەخوا : باوەڕبونە بەوەی باوەڕ بریتیە لە ووتەو کردەوە ، بەچاکە کردن زیاد دەکات و بەتاوان کردن کەم دەکات ، و دروست نیە هیچ کەس لە موسڵمانان بەکافر دابنرێ بەهۆی کردنی تاوانێکەوە کە لەشیرك و کوفر بچوك تر بێ وەکو داوێن پیسی (**زینا**) و دزی کردن و سوو خواردن و خواردنەوەی مەی و ئەزیەت دانی دایك و باوك وە چەندین

شتی گەورەتر لە تاوانە گەورەکان ، مەگەر حەڵاڵیان بکات لەبەر ئەم ئایەتە ﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ ﴿٤٨﴾ ﴾ [النساء].

واتە : بەڕاستی هەرکەس هاوبەش بۆ خوا دابنێ نایبەخشێ بەڵام کەمتر لەوە یان جگە لەوە بۆ هەرکەس بیەوێ ئەی بەخشێ .

وە لە بەر ئەوەی سەلمێنراوە لە پێغەمبەرەوە ﷺ لە فەرموودەی (**متواتر**)دا فەرموویەتی : ((إِنَّ اللَّهَ يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ إِيمَانٍ)) .

واتە : بەڕاستی خوا هەرکەسێ بە ئەندازەی تۆسقالە خەردەلێك ئیمانی لە دڵدا بێ لە ئاگری دۆزەخ نایهێڵێ .

لە باوەڕبوون بەخوا : ئەوەیە خۆشەویستی و ڕق لێ بوونت هەر لە بەر ئەوە بێ و دۆستایەتی و دژایەتی کردنت لەبەر ئەو بێت ، کەوا بوو باوەڕدارانی خۆش ئەوێ و دۆستایەتیان لەگەڵ ئەکات بەتایبەت هاوەڵانی پێغەمبەر ﷺ و ڕقی لە بێ باوەڕانە و دژایەتیان لەگەڵ ئەکات .

ئــەهلی ســوننە و جەماعــە هاوەڵانیـان خـۆش ئـەوێ وە دۆســتایەتیان لــە گەڵــدل دەكــەن و باوەڕیــان وایــە ئــەوان باشــترینی خــەڵكن لــە دوای پێغەمبــەران ، لــە بــەر ئــەم فەرموودەیـەی پێغەمبـەر ﷺ : ((خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ، ثُمَّ الَّـــذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ)) [متفق عليه] .

واتە : چـاكترین خـەڵكی ئەوانـەن كـە لەسـەردەمی منـدا ژیاون ، ئینجا ئەوانەی دوای ئەوان ، ئینجا دوای ئەوان .

ئــەهلی ســوونە باوەڕیـان وایـە باشـترین هـاوەڵان (**أبــو بكر**)ە پاشان (**عمر**) پاشان (**عثمان**) پاشان (**علي**) ـ خـوا لە هەموویان ڕازی بێ ـ دوای ئەوان ئەوانی تر لەو دە كەسەی كە موژدەی بەهەشتیان پێ دراوە ، پاشان هەموو هـاوەڵان ـ خوا لە هەموویان ڕازی بێ ـ .

ئەهلی سوننە زمانیـان ئـەگرن لـەوەی كـە لـە نێوانیانـدا ڕویداوە ، باوەڕیان وایە هاوەڵان هەموو لەو كارەدا (**مجتهد**) بونە ، ئەوەی پێكابێتی ئەوە دوو جار پاداشتی ئەدرێتــەوە ، ئەوەیشی نەی پێكابێ ئەوەش هەر یەك پاداشتی ئەدرێتەوە.

ئەهلی سوننە کەسو کاری موسڵمانی پێغەمبەریان خۆش دەوێ و دۆستایەتیان لەگەڵ دەکەن بە هەمان شێوە بۆ خێزانەکانی پێغەمبەر دایکانی ئیمانداران لە هەموویان ڕازین و قسەیان پێ ناڵێین .

ئەهلی سوننە خۆیان بەری دەکەن لە ڕێبازی شیعە کە ڕقیان لە هاوەڵانی پێغەمبەرە و جنێویان پێ ئەدەن ، وە زیادە ڕەوی دەکەن لە سەناگۆی خزم و کەس و کاری پێغەمبەردا ﷺ لەو پلەو پایەی خوا بۆی داناوون و زیاتریان بۆ دادەنێن ، لە هەمان کاتدا ئەهلی سوننەت خۆیان بەری دەکەن لە ڕێبازی خەوارج ، ئەوانەی کە لە ڕێزی خزم و کەس و کاری پێغەمبەر ﷺ کەم دەکەنەوە بەقسەو کرداری خراپ ئەزیەتیان ئەدەن .

هەموو ئەمانەی لەم وتارە کورتەدا خستمانە ڕوو (لە باسی ئەو بیرو باوەڕە ڕاستەقینەی کە خوا و پێغەمبەری ﷺ پێ ناردوە) کە بریتییە لە بیروباوەڕی کۆمەڵی ڕزگاربووی ئەهلی سوننە و جەماعە کە پێغەمبەر ﷺ

دەربارەیان فورموویەتی : ((لا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ مَنْصُورَةٌ لا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ)) .

واتە : بەردەوام کۆمەڵێك لە ئوممەتی من لەسەر ڕاستی دەمێننەوە تاوەکو فەرمانی خوا دێتە جێ .

وە دەفەرموێ : ((افْتَرَقَتِ الْيَهُودُ عَلَى إِحْدَى وَسَبْعِينَ فِرْقَةً ، وَافْتَرَقَتِ النَّصَارَى عَلَى اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً ، وَسَتَفْتَرِقُ هَذِهِ الأُمَّةُ عَلَى ثَلاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلا وَاحِدَةٌ ، فَقَالَ الصَّحَابَةُ : مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ : مَنْ كَانَ عَلَى مِثْلِ مَا أَنَا عَلَيْهِ، وَأَصْحَابِي)) .

واتە : یەهودیەکان بوون بەحەفتا و یەك تاقمەوە ، گاورەکان بوون بەحەفتا و دوو تاقمەوە ، موسڵمانانیش لە ئایندەدا دەبن بەحەفتا و سێ تاقمەوە ، هەموویان دەچنە دۆزەخەوە تەنها یەکێکیان نەبێ ، هاوەڵان وتیان ئەی پێغەمبەری خوا ئەو کۆمەڵە کێن ؟ ئەویش فەرمووی : ئەوانەن کە لە سەر سوننەتی من و هاوەڵان دەڕۆن .

ئەمەش ئەو بیروباوەڕەیە کە پێویستە بەتووندی دەستی

پێوە بگیرێ و بەردەوام بین لەسەری و وریا بین لەو شتانەی پێچەوانەی دەوەستن ئەوانەی لە بیروباوەڕی ئەهلی سوننە لایان داوە و چەندین ڕێچکەی تریان گرتووەبەر زۆرن ، لەوانەیە ئەوانەی بت و خەڵك و فریشتە و پیاوچاکان و جنۆکە و دار و بەرد و شتانی تر دەپەرەستن ئەمانە وەڵامی بانگەوازەکەی پێغەمبەریان نەداوەتەوە بەڵکو دژایەتی و سەرپێچیان کردووە وەکو قورەیش و تیرەکانی عەرەب بەرامبەر بە پێغەمبەر ﷺ کردیان ، ئەمانە داوایان لە بتە کانیان دەکرد کە پێویستییەکانیان جێبەجێ بکەن و شیفای نەخۆشیندارەکانیان بدەن و سەرکەوتوویان بکەن بە سەر دوژمنەکانیاندا، ئەمانیش لە بەرامبەر ئەوانەدا شتیان بۆ سەر دەبرین و نەزریان بۆ دەکردن، لە کاتێکدا کە پێغەمبەر ﷺ ئەمەی لێقبوڵ نەکردن و فرمانی پێکردن بە یەکخواپەرستی سەریان سوڕما و ئینکاریان کردوو وتیان : ﴿ أَجَعَلَ ٱلْأَلِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا ۝٥ ﴾ [ص] .

واتە : ئایا هەموو خواکانی کردووەتە یەکخوا ! بەڕاستی

ئەمە شتێکی سەرسوڕهێنەرە !!!

بەردەوام و بێوچان پێغەمبەر ﷺ بانگی دەکردن بۆ یەکخواپەرستی و دەیترساندن لە شرك ، وە ڕاستی بانگەوازەکەی بۆ والا دەکەردن ، هەتاوەکو خوای گەورە هەندێکی هیدایەت داو پاشان بە کۆمەڵ هاتنە ناو ئاینی ئیسلامەوە ، ئینجا لە دوای بانگەوازێکی بەردەوام و جیهادێکی دور و درێژ لە لایەن پێغەمبەر ﷺ و هاوەڵان و شوێنکەوتوانیانەوە ئاینی ئیسلام سەرکەوت بە سەر هەموو ئاینەکاندا ، بەڵام پاشان بارودۆخ گۆڕا و نەفامی باڵی کێشا بە سەر زۆربەی خەڵکیدا هەتاوەکو زۆربەی خەڵك گەڕانەوە بۆ ئاینی نەفامی و بت پەرستی بە ئەنجامدانی زیادەڕەوی لە ئاستی پێغەمبەران و پیاوچاکاندا بە هاوار و بانگ لێکردنیان و داوای کۆمەکی کردن لێیان و چەندین شتی تر لە جۆرەکانی شیرك !

ئەمانە واتای (**لا إلــهَ إلاَّ الله**) یان نەدەزانی وەکو کافرانی عەرەب دەیانزانی ! بەردەوام ئەم هاوبەش دانانە لە

ناو خەڵكیدا تەشەنەی دەكرد تاوەكو ئەم سەردەمەی خۆمان ، بــە هــۆی زاڵبــوونی نــەفامی و دوور كەوتنــەوەمان لــە سەردەمی پێغەمبەرەوە ﷺ .

شــوبهەی ئــەم موشــریكانە هــەمان شــوبهەی ئــەوانی پێشووە كە بریتی بـوو لـە ئایـەتی : ﴿هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِۚ ١٨﴾ [یــونس] ، واتــە : ئەمانــە لای خــوا تكاكارمــانن ، وە ئایەتی : ﴿مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ ٣﴾ [الزمر] .

واتــە : ئێمــە ئەوانــە ناپەرســتین مەگــەر بـۆ ئــەوەی لــە خوامان نزیك بكەنەوە .

خوای گەورە لە قورئاندا ئەم شوبهەیەی پوچەڵ كردەوە و ڕوونی كردەوە هەر كەس جگە لە خوا كەسی تـر بپەرسـتێ هەر كەسێ بێ ئەوە شیرك و كوفری بە خوای گەورە كردووە وەكــو دەفــەرموێ : ﴿ وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِۚ ١٨﴾ [یونس] .

واتە : وە بێجگە لە خـوا شـتگەلێكی تـر دەپەرسـتن كـە نەزیانیان پێ ئەگەیەنن و نەسودێكیان پێ ئەدەن و ئەڵـێن

ئەمانە لای خوا تکاکارمانن .

خـوای گـەورە بـەم ئایەتـە بەرپەرچـی داونەتـەوە کـە دەفـــەرموێ : ﴿قُلۡ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ١٨﴾ [يونس] .

واتە : بڵێ ئایا خەبەر بە خـوا ئـەدەن دەربـارەی شـتێك كە لە ئاسمانەكان و زەویدا سەر و شوێنیان بۆ نیە ؟! پاك و بێگەردی بۆ خوا لەو هاوبەشانەی كە دای ئەنێن .

خوای گەورە لەم چەند ئایەتەی پێشوودا ڕوونی كردەوە كـە پەرسـتنی غـەیری ئـەو لـە پێغەمبـەران و پیاوچـاكان و ئەوانی تر شیركی گەورەیـە ئەگـەر چـی ئەنجامـدەرانی نـاوی تـری لێبنـێن ، خـوای گـەورە دەفـەرموێ : ﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ ٣﴾ [الزمر] .

واتــە : وە كەسـانێ كـە غـەیری خوایـان بـە پەرسـتراو گرتووە ئەڵێن ئێمە ئەوانە ناپەرستین مەگـەر بـۆ ئـەوەی لـە خوامان نزیك بكەنەوە .

خوای گــەورە بەم ئایەتە بەرپەرچی داونەتەوە : ﴿إِنَّ ٱللَّهَ

يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ﴿٣﴾ [الزمر] .

واتە : بەڕاستی خوا لەوەی کە جیاوازیان تێدا هەیە دادوەریان لە نێواندا دەکات بەڕاستی خوا ڕێنوینی کەسانێ ناکات کە درۆزنی بێباوەڕ بێ .

خوای گەورە بەو ئایەتانە ڕوونی کردەوە کە پەرستنەکەیان بۆ جگە لە خوا بەپاڕانەوە ترس و تکا و ئەوانی تر ، کوفرە بە خوا ، وە بە درۆی خستنەوە لەو قسەیەی کە دەیان وت پەرستراوەکانمان لە خوامان نزیک دەکەنەوە .

لەو بیروباوەڕە کوفرانەی کە دژ بە بیروباوەڕی ڕاستەقینەن و پێچەوانەی ڕێبازی پێغەمبەرن ﷺ ، لەوانە :

* ئەو بیروباوەڕەی کە بێباوەڕ (**مُلحد**)ـەکانی ئەم سەردەمە هەیانە شوێنکەوتوانی مارکس و لینین و ئەوانی تر لە بانگەواز کارانی(**إلحاد**) و کوفر ، ئەگەر چی ناوی لێبێنن (**سۆسیالیست یان شوعی یان بەعسی یان چەندین ناوی تر**)

! بنچینەی ئەو بێباوەڕانە بریتی‌یە لە دروشمی (**خوا نی‌یە و ژیان تەنها بریتی‌یە لە مادە**) ! ! !

هەروەها لە بنچینەكانی تریان ئینكاری كردنی زیندوو بوونەوە و بەهەشت و ئاگری دۆزەخ و باوەڕ نەبوون بە ئاینە ئاسمانیەكان .

بێگومان ئەوەی تەماشای كتێبەكانیان بكات و زمانی حاڵیان دیراسە بكات ئەو شتانەی بۆ دەر ئەكەوێت ، گومانیش لەوەدا نی‌یە كە ئەم بیروباوەڕە دژ بە هەموو ئاینە ئاسمانیەكانە و خاوەنەكەی لە دونیا و ڕۆژی دواییدا بۆ خراپترین دوا ئەنجام ئەبات .

* لەو بیروباوەڕانە كە دژ بە بیروباوەڕی ڕاستەقینەن ئەوەیە كە هەندێ لە (**باطینـة**)یەكان و هەندێ لە سۆفی‌یەكان هەیانە (كە هەندێ كەس لەوان پێی ئەڵێن ئەولیا) و باوەڕیان وایە هاوبەشن لە گەڵ خوادا لە بەڕێوەبردنی كاروباری جیهاندا و ناویان دەنێن : (**أقطاب** ، **أوتاد** ، **أغواث**) و چەندین ناوی تر كە خۆیان دایان هێناوە

بـــۆ پەرســـتراوەكانیان ، ئەمـــەش خـــراپترین شـــیركە لـــە پـــەروەردگاریێتی خـــوادا ، كـــە خـــراپترە لـــە شـــیركی نـــەفامی عـــەرەب ، چـــونكە كـــافرانی عـــەرەب ، لـــە پەروەردگاریێتی‌ـدا شیركیان ئەنجام نەدابوو ، بەڵكو تـەنها لەپەرستندا ، شـیرك ئەنجامدانی ئەوان تەنها لە كاتی خۆشیدا بوو، بەڵام لە كاتی سەختیدا خوایان بە دڵسۆزی دەپەرست وەكو خـوای گـەورە دەفـــەرموێ : ﴿ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ ﴾ [العنكبوت] .

واتە : جا كاتێ سواری كەشتی بوون بە دڵسۆزی خـوای گـەورە بـانگ دەكـەن ، وە كـاتێ ئـەوانی بـردە وشـكایی و ڕزگاری كردن شەریكیان بڕیاردەدا .

بەڵام یەكتاپەرستی لە پەروەردگاریێتی خوادا دانیان پێدا ئەنا وەكو خـوا دەفـەرموێ : ﴿ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ ﴾ [الزخرف] .

واتـە : وە ئەگـەر لەوانـە بپرسـی ئایـا چ كەسـێ ئـەوانی بەدی هێناوە بێ گومان دەڵێن خوا .

وە دەفەرموێ : ﴿ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَـٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ ﴾ [يونس] .

واتە : بڵێ چ کەسێ لە ئاسمان و زەویەوە ڕۆزیتان ئەدا ؟ وە یان چ کەسێ خاوەن و بەدیهێنەری گوێ و چاوانە ؟ وە چ کەسێ زیندوو لە مردوو یا مردوو لەزیندوو دەردێنێ؟ وە چ کەسێ تەکبیری کاروباری دونیا دەکات؟ دەڵێن خوا ، تۆش بڵێ ئەی بۆ لە خوا ناترسن و بەتەنها نایپەرستن .

وەچەندین ئایەتی تر لەم مەبەستەدا هاتووە .

*** موشریکەکانی ئەم سەردەمە لەوانەی کۆن زیاتریان کردووە ، ئەوەش لەدوو ڕووەوە :**

یەکەم : شیرکی هەندێکیان لە پەروەردگاریێتیدا (**الربوبية**) .

دووەم : شیرك کردنیان لە هەردوو کاتی خۆشی وسەختیدا ، ئەوەی تێکەڵاوی کردبن هەواڵیانی زانیبێ و بینیبێتی چ دەکەن ئەم ڕاستیە دەزانی کە چی دەکەن لە

پەنای گۆڕی ئیمامی حوسەین و بەدەوریدا لە میصر ، وە لـە پــەنای گـۆڕی (**عەیـدەروس**)دا لـە عـەدەن ، وە (**هــادي**) لـە یەمەن ، وە (**ئیبنو عەرەبی**) لە شام ، و شێخ (**عبـدالقادری گەیلانی**) لە عـیراق ، وە چـەندین گـۆڕی بـەناوبانگی تـر كـە خەڵكی سادە و عەوام زیادەڕەویان لە ئاسـتدا كـردووە ، كـە زۆربەی مافـی خوایان بۆ ئەوان داناوە ! كەم كەسیش هەیـە قەدەغەی ئەوەیان لێ بكات و یەكخواپەرستی ڕاسـتەقینەیان بۆ ڕوون بكاتەوە ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيۡهِ رَٰجِعُونَ﴾ !!!

داوا لە خوای پاك و بێگەرد دەكەین كـە بیـان گێڕێتـەوە بۆ هۆش و ژیری خۆیان ، وە بانگەوازكاران لە نێوانیانـدا زۆر كات و یارمەتی كاربەدەستانی موسڵمان و زانایانی موسڵمان بدات بۆ دژایەتی كردن و لە ناو بردنی ئەم شیركە .

* لەو بیروباوەڕانەی كە دژ بە بیروبـاوەڕی ڕاسـتەقینەن لەبەشـی نـاو و سـیفەتەكانی خـوادا بیروبـاوەڕی ئـەهلی بیدعەیـە، وەكـو جـەهمـیـەكان و موعتزیلـە و ئەوانـەی كـە ڕێگـەی ئـەوانیان گرتـە بـەر لـە نەفـی سیفەتەكانی خـوای

گەورەدا ، و سیفەتەکانیان پەك خست و وەسفیان کرد بە نەبوو و سیفەتی ووشك و بێ مانا ! گەورەیی و بەرزی بۆ خوای گەورە لەو قسانەیان ، هەروەها ئەوانەش کە نەفی هەندێ لە سیفەتەکانی خوایان کرد و هەندێکی تریان سەلماند وەکو ئەشعەریەکان کە لەوانە دەژمێررێن ، چونکە سەلماندنی هەندێکی ئەوەیان لە سەر پێویست دەکات ئەوانەی تریش کە نەفیان کردووە و ماناکانیان گۆڕیوە بیان سەلمێنن .

ئەمانەش لەم کارەیاندا پێچەوانەی بەلگەی نەقلێ و عەقلیان کردووە ، و لەم مەسەلەیەدا کەوتوونەتە ناسزایی (**تناقض**)ێکی ڕوون و ئاشکراوە .

بەلام ئەهلی سوننە و جەماعە بە بێ کەموکوڕی ئەو ناو و سیفەتانەی خوا کە خوا بۆ خۆی داینابێ یان پێغەمبەر ﷺ داینابێ ، ئەمانیش سەلماندوویانە و دایان ناوە ، وە خوایان پاك ڕاگرتووە لەوەی بیشوبهێنن بە دروستکراوەکانی پاك ڕاگرتنێك دوور لە پەك خستنی سیفەتەکانی کەوابوو ئیشیان

بــە هــەموو بەڵگــەکان کــردووە ، نەدەســتکاریان کــردووە و نەپەکیان خــستووە ، تووشــی ئــەو ناســزایەیە نــەهاتوون کــە غەیری ئەوانی تێکـەتووە وەکـو باسمـان کـرد ، ئـەم ڕێگەیـە ڕێگــەی ســەرفراز بوونــە ، و خــۆش بــەختی دونیــا و ڕۆژی دوایەیە ، ئەمە ئەو ڕێگە ڕاسـتەیە کـە پێـشین و پێـشەوایانی ئـەم ئوممەتـە گربتوویانـە بـەر ، بەڕاسـتی پاشمـاوەی ئـەم ئوممەتە چاك نابیٚ مەگەر بەوەی کە پێشەکی پیٚ چاك بـووە ، کــە بیریتیەیــە لــە شــوێنکەوتنی قورئــان و ســوننەت و وازهێنانیان لەوەی پێچەوانەیان بووەستن .

هەڵوەشێنەرەوەکانی موسڵمان بووون :

برای موسڵمان : پێویستە بزانی کە خوای گەورە پێویستی کردووە لەسەر هەموو بەندەکانی موسڵمان بن و دەست بگرن بە ئیسلامەوە و ووریا بن لەوەی پێچەوانەی ئیسلامە ، وە پێغەمبەری ﷺ بۆ هەمان مەبەست ڕەوانە کردووە ، خوای گەورە هەواڵی پێداوین کە هەر کەسی شوێنی ئەو پێغەمبەرە ﷺ بکەوێ ئەوە هیدایەتی وەرگرتووە و هەرکەسێکیش پشتی لێ هەڵکا ئەوە گومڕابووە.

وە لە چەندین ئایەتدا لە هۆکارەکانی پاشگەز بوونەوە و شیرك و کوفر ووریامان دەکات ، هەروەها زانایان ڕەحمەتی خوایان لێ بێ لە باسی حوکمی مورتەددا (هەڵگەڕاوە لە دین) باسیان کردووە کە موسڵمان بە چەندین هەڵوەشێنەرەوە لە ئیسلام دەردەچێ و ئەوانە خوێن و ماڵی حەڵاڵ دەکەن ، وە ترسناك ترین و ئەوەی کە زۆر ڕوو بدات ، لەوانە ئەم دە (10) خاڵەن :

بە کورتی باسیان دەکەم لە گەڵ چەند ڕوون کردنەوەیەکدا لە کۆتاییاندا بۆ ئەوەی خۆت و خەڵکی تریش ووریایان بن بە مەبەستی توش نەبوون و ڕزگاربوون لێیان :

یەکـەم : هاوبـەش بـۆ خوادانـان لـە پەرسـتندا ، خـوای گەورە دەفەرموێ : ﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ ﴿٤٨﴾ ﴾ [النساء].

واتە: خوای گەورە هەرگیز لەوە خۆش نابێ کە هاوبەشی بۆ بریار بدەی ، بەڵام لە هەموو تاوانێکی تـر خـۆش دەبـێ بـۆ هـەر کەسێ کە خۆی بیوێ .

وە دەفەرموێ : ﴿إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ﴿٧٢﴾ ﴾ [المائدة] .

واتە : بێگومان هەرکەسێ هاوبـەش بـۆ خـوا دابـنێ خـوا بەهەشـتی لـێ حـەرام دەکـات و جێگـای هەمیـشەیی دۆزەخ دەبێ ، موشریکەکان لەوێدا هیچ کەس نیـیە پاڵپـشتیان بـێ وسەریان بخات .

لەجۆرەکانی هاوبەش دانان بۆ خوا وەکو بانـــگ کردن و داوا کردن لە مردووەکان و داوای کۆمەکی و نەزر و سەر بـڕن بۆیان .

دووەم : هەر کەس لە نێوان خۆی و خوادا وایستە گەلێك

دابـنێ و لێیـان بپارێتـەوە و داوای شـەفاعەتیان لـێ بکـات و پشتیان پێ ببەسـتێ و ئـەوە بـە کـۆڕای زانایـان لـە ئیـسلام چووەتە دەرەوە .

سێ یەم : هەرکەسێ موشـریکەکان بـە کـافر نـەزانێ یـان گومانی ببێ لە کافر بوونیان و ڕێبازەکەیان بە دروست بـدات لە قەڵەم ئەوە کافر دەبێ .

چوارەم : هەرکەسێ باوەڕی وابێ کە ڕێبازی یەکێکی تـر جگە لە ڕێبازی پێغەمبەر ﷺ تەواو ترە یان حوکمی یەکێکی تـر لـە حـوکمی ئـەو باشـترە وەکـو ئەوانـەی حـوکمی (**طاغوت**)ـەکان لە حـوکمی پێغەمبـەر ﷺ بەچاکتر دەزانـن ئەوەش کافر دەبێ .

پێنجەم : هەرکەسێ رقی ببێ لە شتێك لەوەی پێغەمبەر ﷺ پێی هـاتووە ئەگـەر کردەوەشـی پـێ بکـات ئـەوە کـافر بووە ، لەبـەر ئـەم ئایەتـە : ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۝٩﴾ [محمد] .

واتە : کردەوەی کـافرەکـان پووچەڵ بووەتەوە لـەبـەر

ئەوی کە رقیان بووە لەوەی کە خوای گەورە دایبەزاندووە - قورئان بێ یان کتێبەکانی تر - بەو هۆیەوە کردەوەکانی پوچەڵ کردنەوە و لێی وەرنەگرتن.

شەشەم: هەر کەسێ گاڵتە بە شتێك لە ئاینی پێغەمبەر ﷺ یان لە پاداشت و تۆڵەی خوا بکات ئەوە کافر دەبێ ، بەڵگەش ئەم ئایەتەیە کە خوای گەورە دەفەرموێ : ﴿قُلْ أَبِاللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا۟ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ ﴿٦٦﴾﴾ [التوبة] .

واتە : ئایا گاڵتە و لاقرتێ بە خوا و ئایەتەکانی و پێغەمبەرکەی ﷺ دەکەن ؟!! پاساو مەهێننەوە لە دوای ئەوەی باوەڕتان هێنابوو کافر بوونەوە .

حەوتەم : جادووگەر (**السحر**) وەکو دوور خستنەوە و لەیەك کردنی دڵی ژن و پیاو (**الصرف**)[1] ، وە نزیك

[1] (**الصرف**) کارێکی جادووگەریە بەمەبەستی گۆڕانی دڵی ئینسان ئەنجام ئەدرێت لەوەی خۆشی دەوێت وەکو گۆڕینی کەسێك لە خۆشەویستی خێزانەکەیەوە بۆ ڕق لێ بوونی .

کردنــەوەی دڵــی دوکــەس و دروســت کردنــی خۆشەویــستی لەنێوانیاندا (**العطف**)[2] .

هەرکەسێ جادوو گەری ئەنجام بدات یان پێی ڕازی بێـت ئەوە کافر دەبێ ، بەڵگـەش ئـەم ئایەتەیـە کـە دەفـەرموێ :

﴿وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ﴿١٠٢﴾﴾ [البقرة] .

واتە: ئەو دوو فریشتەیەی کە خـوا بـۆ تـاقی کردنـەوەی خەڵك هێنابوونیە سەر زەوی هیچ کەسێکیان فێـری جـادوو نەدەکرد تا پێیان نەوتایە ئێمە لە لایەن خواوە نێردراوین جا خۆتان کافر مەکەن.

هەشتەم: پشتیوانی کردن و یارمەتی دانی موشـریکەکان لە دژی موسڵمانان ، بەڵگەش ئەم ئایەتەیە کە دەفەرموێ :

﴿وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٥١﴾﴾ [المائدة] .

---

[2] (**العطف**) کارێکی جادووگەریە بە مەبەستی خۆشەویست کردنی شت ئـەنجام ئەدرێت کە خۆی خۆشی ناوێت بە چەندین ڕێگای ناشەرعی .

واتە : هەرکەسێك پشتیوانی کافران بکات ئەوە لە گەڵ ئەوان حیسابی بۆ دەکرێت ، خوا هیدایەتی هۆزی کافران نادات .

نۆیەم: هەرکەسێ بیروباوەڕی وابێ کەسانێك هەن مەودایان هەیە و ڕێیان پێدراوە کە لە شەریعەتی ئیسلام دەر بچن و پەیڕوی نەکەن ئەوە کافر دەبێت ، لە بەر ئەم ئایەتە کە دەفەرموێ : ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ [آل عمران] .

واتە : هەرکەسێ جگە لە ئیسلام ئاینێکی تر هەڵبژێرێت لێی وەرناگیرێت ، وە لە ڕۆژی دوایىدا لە خەسارەتمەندانە .

دەیەم: پشت کردن لەئاینی خوابەجۆرێ نەفێر بێ نەکاری پێ بکات بەڵگەش ئەم ئایەتەیە کە دەفەرموێ : ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾﴾ [السجدة] .

واتە : کێ هەیە لەو کەسە ستەمکار تر بێت کە ئایەتەکانی خوای بۆ ڕوون بکرێتەوە لە پاش ئەوەش پشت هەڵ بکات بەڕاستی ئێمە تۆڵە لە تاوانباران دەسێنێتەوە.

ئەم خاڵانە باسکران هـیچ جیاوازیـیـەك نـیـیـە لـە نێـوان کەسێکدا بە گاڵتە بیان کات یان بە ئەنقەست یان لە ترساندا تەنها کەسێك نەبێت کە زۆری لێ بکرێت .

ئەم (10) دە خاڵە زۆر مەترسـیان لێـدەکرێت و زۆریـش ڕوو دەدەن جـا پێویـسته مرۆڤــی موسـڵمان خـۆی لێیـان بپارێزێت و ترسی لەوە هەبێت نەوەکو تێبکەوێت .

هــەروەها ئــەو کەســەی بــاوەڕی وابــێ ئــەو ڕیــسا و یاسـایانەی دروسـت کـراوی دەسـتی مـرۆڤن لـە شـەریعەتی ئیسلام باشترە ئەمەش دەچێتە ژێر خاڵی چوارەمەوە ، یـان بیروباوەری وابـێ ڕژێمـی ئیـسلام لـە سـەدەی بیـستەمدا بـە کەڵکی تەتبیق و پەیڕەو کـردن نایـەت ، یـان ئیـسلام هۆکـار بووە لە دواکەوتنی موسڵمانان ، یـان ئیـسلام لـە پەیوەنـدی نێوان مرۆڤ و خوا دەرناچێ بۆ شتانی تر لە کاروباری ژیان ، هەروەها ئەو کەسەی باوەڕی وابێ دەست بڕینی دز لە سزای دزی کردنـدا و ڕەجـم کردنـی پیـاوی زیناکـار و ژنـی زیناکـار کەژن و مێردیان هەبێ لـە گـەڵ ئـەم سـەردەمەدا ناگونجـێ ،

هەروەها هەر کەسێ باوەڕی وابێ کە حوکم کردن بە جگە لە شەریعەتی ئیسلام دروستە یا باوەڕشی وانەبێ کە ئەوە لە ئیسلام باشترە ، چونکە لە بەر ئەوەی حوکم کردن بە جگە لە ئیسلام بە دروست دەزانێ ، کەوابوو حەرامێك کە کۆڕای زانایانی لە سەرە حەڵاڵی کردووە کەوابوو هەر کەسێ حەرامێك (کە لە ئیسلامدا زانراوبێ) حەڵاڵ بکات وەکو زینا و خواردنەوەی مەشروب و حوکم کردن بە غەیری ئیسلام ئەوە کافرە بە کۆڕای موسڵمانان ، پەنا بە خوا دەگرین لەو شتانەی دەبنە مایەی تورە بوونی خوا ، وە پەنای پێ دەگرین لە سزای سەختی .

وصلى الله على خير خلقه محمد وعلى آله وصحبه وسلم[1].

---

(1) ئامۆژگاری خوێنەران دەکەین کەوا کتێبخانەکانیان دەوڵەند و بەهرەمەند بکەن بەم کتێبانە :

1 ـ گۆڤاری ڕێگای ڕاست ، (کە تا ژمارە پانزەی دەرچووە) .

2 ـ زنجیرەی ڕێنماییەکانی ڕێگای ڕاست ، (کە تا ژمارە شەستی لی دەرچووە) .

3 ـ زنجیرەی بیروباوەڕی کۆمەڵی ڕزگار بوو و سەرکەوتوو ، (کە تا ژمارە سێی لێ دەرچووە) .

4 ـ زنجیرەی ئافرەت لە سایەی ئیسلامدا ، (کە تا ژمارە سێی لێ دەرچووە) .

لەبڵاوكراوەكانیماڵپەڕی ئیمان وەن
www.iman1.com
هەمیشە لەگەڵمان بن بۆ نویێ بوونەوەی ئیمان
imanonekurd@yahoo.com

---

5 ـ زنجیرەی ئیسلام و لاوان ، (كە سێ ژمارەی لـێ دەرچووە) .

هەروەها چاوەڕوانی ژمارەكانی تری ئەم زنجیرەیە بن (زنجیرەی بیروباوەڕی ئـەهلی سوننە و جەماعە) ـ لە ئامادە كردنی **مامۆستا خەلیل ئەحمەد** ـ كـە بریتـیـە لـەم كتێبانەی خوارەوە :

1 ـ بیروباوەڕی راستەقینە و دژەكـانی 000 نووسـینی / شـێخ ابـن بـاز 000 وەرگێران .

2 ـ یەكخواپەرستی 000 نووسینی / شێخ محمد عبدالوهاب 000 شەرح .

3 ـ لابردنی شوبهەكان 000 نووسـینی / شـێخ محمد عبدالوهاب 000 وەرگێران و لێكدانەوە ـ چاپ كراوە ـ .

4 ـ عەقیدەی واسطی 000 نووسینی / شـێخی ئیسلام ابن تیمیـة 000 شـەرح و وەرگێران .

5 ـ عەقیدەی طحاویة 000 نووسینی / الطحاوي 000 شەرح .

6 - الإبانة عن أصول الديانة ... نووسینی / أبو الـحسن الأشعري .